

מהדורה ראשונית

אינדקס גניזה לנייר ומוצרי

פסקי הלכות מאת פוסקי הדור על פי ספר 'גנזי הקודש' על הלכות גניזה וכבוד ספרים

מיחזור נייר

במענה לשאלות הציבור, עקב חלוקת פחי מיחזור ברחבי השכונות, מוגשת בזאת רשימת פריטים הטעונים גניזה, לעומת הפריטים הניתנים למיחזור.

מה מיחזור נייר?

תהליך שבו מפרקים נייר משומש לחומר גלם, ממנו מייצרים נייר לשימוש חוזר.

כיצד ממחזרים נייר?

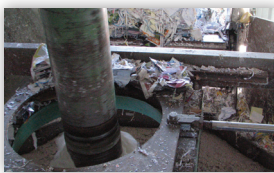
במפעלי המיחזור הנייר עובר תהליך של גריסה. לאחר מכן הוא מוכנס לבריכת מים עם חומרים כימיים, המוחקים את הכתב, והופכים את הנייר לעיסה ולחומר גלם חדש. ממנו מייצרים 'נייר ביתי מתכלה', דהיינו: נייר טואלט, טישו ומגבות נייר!

התוצר המוגמר ממנו מיוצר 'נייר ביתי מתכלה'

תהליך איבוד הנייר בתוך בריכה והפיכתו לעיסה

הנייר נכנס לסכין ערבול

דברי תורה אסור למחזור!

- א. תהליך זה של גריסה, מחיקת הכתב ופירוק הנייר במים הינו מעשה של איבוד והשחתה, דבר האסור לחלוטין בדברי תורה וחפצי קדושה. (רמב"ם פ"ו יסודי התורה הל"ח. ועי' 'גנזי' הקודש' פ"ח הערה ז' בשם גדולי ישראל)
- ב. קיים איסור נוסף להפוך חפצי מצוה לתשמישים בזויים, וקל וחומר בדברי תורה. (או"ח סי' כ"א סע"ב, ובמ"ב סע"א סק"ג וסק"ו)

הלכה למעשה

שאלה: מה אסור להניח במיכלי המיחזור?
תשובה: דברים שטעונים גניזה, וכן דברים שדינם 'לא בבזיון'.
שאלה: מה אפשר להניח במיכלי המיחזור?
תשובה: כל דבר שמותר להביאו לידי בזיון. (עי' כרוזים מגדולי ישראל, בסוף ספר 'גנזי הקודש').

לתשומת לב:

- א. האינדקס שלפנינו נועד בעיקר להפנות את תשומת הלב לפריטים שדינם לא מספיק ידוע. לכן דברים פשוטים הידועים לכולם כטעונים גניזה כמו: חומש, סידור וכדו', לא נכתבו בו.
- ב. חפצי חול שכתוב עליהם ציטוטי קודש, כגון: מפיונים עם הציטוט ממסכת אבות ה' כ"א, "בן י"ג למצוות", או כוסות קרטון לבר מצווה עם הפסוק "זהו לטוטפות בין עיניך", דינם כדין הציטוט וטעונים גניזה.
- ג. דברים שדינם 'לא בבזיון', כגון: קשוטי סוכה ללא ציטוטי קודש, מעיקר הדין מותר להניחם במקום הפקר שאין בני אדם הולכים שם, או אפשר לשורפם. אך אין להשליכם לאשפה או למיחזור, שהוא דרך בזיון. ואפשר לגנזם עם שאר כתבי הקודש.

לקבלת חומר זה ולברורים

כל הערה תתקבל בברכה

ועד ההלכה לענייני גניזה | 02-6247814 | gnizagniza@gmail.com

גניזה כללית (ע"ר) | 08-9740876 | office@gniza.org.il

אותיות	אותיות א' ב' ללימוד ילדים
אמן	הכותב לחברו איחולי ברכות, ומסיים במילה 'אמן'
אריזת מזון	<p>אריזת מזון עם ציון שם הברכה ברמז. כגון: שהכל / ב. שהכל</p> <p>אריזת מזון עם ציון ברכת המאכל בפרוש. כגון: ברכתו שהכל</p> <p>אריזת מזון ותויות של בקבוקים שמודפס עליהן הוראת זהירות הלכתית. כגון: 'למניעת חילול שבת יש לפתוח הסגר לפני שבת'</p> <p>ציטוט ברכה שלמה (אף אם שם ד' נכתב ברמז)</p> <p>ציטוט חלק מברכה שיוצאים בה ידי חובה. כגון: 'ברוך המבדיל בין קודש לחול'</p> <p>ציטוט חלק מברכה שאין יוצאים בה ידי חובה. כגון: 'שהכל נהיה בדברו'</p> <p>ציטוט חלק מברכה לצחות לשון. כגון: 'שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה'</p> <p>'ברוך דיין האמת' שנכתב במודעת אבל</p> <p>גיליונות ספרי קודש שנדפסו לשם ניסיון, או שנפסלו משימוש תוך כדי הדפסה וכריכה</p>
דפדפת	המיועדת מתחילתה לשימוש נפרד בכל דף
דפים	<p>דף הוראות לבדיקת תולעים / דגים, ללא ציטוט הלכות</p> <p>דף הוראות צניעות לנשים</p> <p>דף קשר / פרשת שבוע של ילדים עם דברי תורה</p> <p>דף ריק בספר קודש</p> <p>דף שהתחילו לכתוב בו דברי תורה</p> <p>דף עם דברי תורה, שנמחק או נקרע חלק ממנו או כולו</p> <p>דפי הגהה או העתק שמש</p> <p>הזמנה עם ציטוט חלקי פסוקים או חז"ל *</p> <p>הזמנה בכתב אשורית עם תגים (גם ללא פסוקים)</p> <p>ציטוטי הלכות או התוכן שלהן</p> <p>הוראות הלכתיות. כגון: 'נילוש במי פרות וברכתו מזונות'</p> <p>תזכורות הלכתיות שאינן כתובות בניסוח הלכתי. כגון: 'יש לזכור לעשות עירוב תבשילין'</p> <p>זמני הלכה - סוף זמן קריאת שמע ותפילה</p> <p>זמני היום - זריחה, חצות, שקיעה, כניסת שבת ויציאתה</p> <p>ציון שם הפטרת שבת בלוח שנה</p> <p>זמירות שבת שיש בהן שם השם, פסוק או הלכות שבת</p> <p>זמירות שבת שיש בהן שבח השבת בלבד</p>
חוט	חוט שתפרו בו ספר קודש
חוצצים	חוצצים לקלסר של דברי תורה
חז"ל	ציטוט מתורה שבעל פה, או התוכן שלהם *
טלית גדול וקטן	בלי פתילי הציצית
כיפה	עם פתילי הציצית
כרטיס הגרלה	כרטיס הגרלה וכדו', עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *
כריכה	כריכה לספר קודש
כתב אשורית	<p>כתב אשורית (סת"מ), אין לכתוב בו דברי חול. עבר וכתב:</p> <ol style="list-style-type: none">בכתב יד אף בלי תגים מודפס עם תגים מודפס בלי תגים
כתבים שונים	<p>כתב ברייל, לדברי תורה</p> <p>כתב רש"י, לדברי חול</p> <p>כתב מטושטש שלא ניתן לקראו בשום אופן בראיה טבעית</p>
לוגו	לוגו של מוסד עם חלק מפסוק *
לוח ספירת העומר	לוח ספירת העומר
לוח שנה	לוח שנה יהודי

מבחן	מבחן במקצועות קודש
מדבקה	<p>לחיזוק הספר</p> <p>לסימון סוג הספר</p>
מודעה	מודעה (ברחוב, בעיתון או בחוברת פרסום) עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה*
מוסר	קטע מוסר עם משמעות דברי תורה
מכתבי חול וניירת משרדית	בלאנקים, מעטפות ומכתבים עם חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *
מחברת	מחברת המיועדת לדברי תורה (גם של ילדים), שהתחילו לכתוב במקצתה דברי תורה
מפית	מפית לחלות שבת (ללא ציטוטי קודש)
משחקים	חלקים של משחקי יהדות עם חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *
מראי מקומות	מראי מקומות בלי משמעות של דברי תורה
ניילונים	ניילונים להנחת דברי תורה בלבד ובקביעות
סגולות	<p>שמקורן בחז"ל</p> <p>שאין מקורן בחז"ל</p>
סימניה	סימניה לספר קודש
סיפורים	<p>סיפור חז"ל המעובד לילדים</p> <p>סיפור חול שיש בו חלקי פסוקים, חז"ל, הלכה או תפילה *</p> <p>סיפור חול להמחשת הלכה</p>
ספר	ספר קודש חדש, או חלקים מספר חדש שלא למדו בהם
עטיפה	<p>לספר או למחברת קודש כדי לנאותם בקביעות</p> <p>לספר למתנה</p> <p>לספר או למחברת קודש לשמירה</p> <p>לספרים היוצאים מכית דפוס</p>
עיתונים / עלוני פרסום	<p>מדורים קבועים או מוספים שעיקרם לדברי תורה</p> <p>חלקים שעיקרם לדברי חול, ולפעמים יש בהם ציטוטי קודש: א. אם יודע או רואה שיש בהם דברי תורה</p> <p>ב. אם אינו רואה או יודע</p>
עלוני שבת	עלוני שבת שלא למדו בהם
פיוטים	פיוט שלם
פירוים	<p>מקדיחת ספר או מניקוב דפי קודש שלמדו בהם</p> <p>מקדיחת ספר או מניקוב דפי קודש שלא למדו בהם</p> <p>ציטוט פסוק שלם</p>
פסוקים וחלקם	<p>ציטוט חלקי פסוקים תלוי האם יש לציטוט משמעות של פסוק, והאם הכוונה לפסוק. כדלהלן:</p> <ol style="list-style-type: none">מילה אחת (בדרך כלל אין לה משמעות פסוק) ב' מילים (בדרך כלל אין להן משמעות פסוק) ב' מילים שהן צווי בפני עצמו. כגון: 'לא תגנוב' ג' מילים ומעלה, ומציינים את מקור הפסוק ג' מילים ומעלה, אם לא מציינים את מקור הפסוק, ומתוכן הדברים ניכר שהכוונה ל: מליצה וצחות לשון / סיפור דברים / לכרך את הזולת / לשבח מעשים טובים / תיאור אדם כשר ג' מילים ומעלה אם לא מציינים את מקור הפסוק, אולם מתוכן הדברים ניכר שהכוונה לפסוק <p>ניתן לפטור ציטוטי פסוקים מגניזה באופנים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none">נעשה שינוי בסדר המילים בכל חלקי הפסוק נעשה שינוי מרבים ליחיד או להיפך, בכל חלקי הפסוק השינויים הבאים אינם פוטרים: <ol style="list-style-type: none">נעשה שינוי מכתב מלא לחסר או להיפך נכתב בצורת קשת או במאונך נכתב לגימטריה נכתב עם קו מפריד בין אות לאות (כ-ז-ה)

לתשומת לב: כל פריט שדינו 'לא בבזיון' אסור לשים באשפה או במיחזור (ראה הערה ג')

פנקס	עם דפים נתלשים, והתחיל לכתוב בו דברי תורה
ציורים ותמונות	<p>על פרשת שבוע וכדו' להמחשה או להבנת הלימוד, ללא דברי הסבר</p> <p>על פרשת שבוע וכדו' להמחשה או להבנת הלימוד, כולל דברי הסבר</p>
צילום כתבי קודש	צילום כתבי קודש, אף אם לא למדו בהם
ציצית	פתיל ציצית שנקרע
קבלה	קבלה מפנקס צדקה וכדו', עם ציטוט חלקי פסוקים, חז"ל או תפילה *
מקרטון קופסא	<p>המחבר ספרים לסט ואינו עשוי לנוי</p> <p>המחבר ספרים לסט ועשוי לנוי בקביעות</p> <p>לאתרוג (ללא ציטוטי קודש)</p> <p>לברכונים ללא כריכה</p> <p>לברכונים עם כריכה</p> <p>להובלת ספרים</p> <p>להנחת גניזה בקביעות</p>
קופת צדקה	קופת צדקה מקרטון (ללא ציטוטי קודש)
קונטרסים	קונטרסים שנפסלו לשימוש בעת ההדפסה והכריכה
קישוטי סוכה	קישוטי סוכה (ללא ציטוטי קודש)
קלסר	קלסר לדברי תורה בלבד
קמיע	קמיע
שאלות	שאלות בנושאים תורניים עם תוכן דברי תורה
שוליים	<p>שנחתכו מדפים ושכפולים במקצועות קודש שלמדו בהם</p> <p>שנחתכו מדפים ושכפולים במקצועות קודש שלא למדו בהם</p> <p>שנחתכו מספרים שלמדו בהם</p> <p>שנחתכו מספרים שלא למדו בהם</p>
שם	<p>שם מקום שיש בו שם קודש. כגון: 'בית אל'</p> <p>שם אדם או משפחה שיש באותיותיו שם קודש. כגון: 'אליהו אלקובי'</p> <p>שם מוסד שהוא חלק מפסוק</p>
שמות קודש וכינויים	<p>ז' שמות שאינם נמחקים, שנכתבו ככתבם עם קו מפריד בין האותיות (כ-ד-ה)</p> <p>אלוקים, ב"ה, א"ה, בעז"ה</p> <p>ד' (במקום ה'), ק-ל, הקב"ה, השם, הש"ת, בעזה"ש, איה"ש, בה"ש</p> <p>כינויים לשם השם. כגון: רחום, חנון וכדו', אם ניכר שהכוונה לשם שמים</p> <p>'המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וכו''</p> <p>'שלום' - אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא:</p> <p>אם הכוונה לדברי חול. כגון: 'ש שלום בין פלוני לפלוני'</p> <p>אם מברך את חברו וכותב 'שלום רב' או 'שלום וברכה'</p> <p>אם כותב מכתב לחברו, ומתחיל או מסיים במילה 'שלום' (לבד)</p>
שקית	<p>להנחת מזוזה בקביעות</p> <p>לדברי תורה / גניזה בקביעות</p>
תמונות רבנים	תמונות רבנים (ללא ציטוטי קודש)
תפילות	תפילות מגדולי הדורות שהתקבלו בכלל ישראל. כגון: תפילת השל"ה
תפילת הדרך	תפילת הדרך (גם בלי שמות קודש)

*** הציטוט טעון גניזה רק אם יש בו משמעות דברי תורה, ומתוכן הדברים ניכר שהכוונה לדברי תורה ולא למליצה וצחות לשון, או סיפור דברים. כמבואר בספר 'גנזי הקודש' פרקים ט', י', י"ב.**